

I. OSNOVNA ŠKOLA VARAŽDIN

POMOĆNICI U NASTAVI I STRUČNI KOMUNIKACIJSKI POSREDNICI U OGOJNO – OBRAZOVNOM PROCESU I.OSNOVNE ŠKOLE VARAŽDIN

- istraživački rad –

Istraživanje je provedeno u razdoblju od 15. lipnja - 10. srpnja 2026.godine

Osmislile i istraživanje provele:

Karmen Hans-Jalšovec, dipl. ped.

Valentina Bolčević Novak, mag. paed. i mag. educ. phil.

U Varaždinu, 17. kolovoza 2026.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. ULOGA I ZNAČAJ POMOĆNIKA I STRUČNIH KOMUNIKACIJSKIH POSREDNIKA U NASTAVI	3
3. ISTRAŽIVANJE O POMOĆNICIMA I STRUČNIM KOMUNIKACIJSKIM POSREDNICIMA	4
3.1. <i>Cilj istraživanja</i>	4
3.2. <i>Metodologija istraživanja</i>	4
3.3. <i>Rezultati i zaključci istraživanja</i>	5
3.4. <i>Rasprava i prijedlozi za poboljšanje na razini škole</i>	26
4. ZAKLJUČAK	27

1. UVOD

U sklopu procesa samovrednovanja rada škole, s ciljem trajnog unaprjeđenja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa i inkluzivne prakse, provedeno je anketno istraživanje u kojem je sudjelovalo svih pet pomoćnica u nastavi i jedna stručno komunikacijska posrednica svi zaposleni u našoj školi. Budući da oni predstavljaju ključnu podršku učenicima s teškoćama u razvoju, njihov stopostotni odaziv daje nam potpun i vjerodostojan uvid u svakodnevna zapažanja iz školske sredine. S obzirom na to da su obuhvaćeni sve zaposlene pomoćnice i stručno komunikacijska posrednica, rezultati koji slijede daju nam cjelovitu sliku o njihovom radnom okruženju, izazovima s kojima se susreću te suradnji s preostalim članovima školskog kolektiva. U nastavku donosimo analizu prikupljenih mišljenja koja će poslužiti kao temelj za planiranje budućih koraka, unaprjeđenje suradnje te stvaranje još poticajnijeg okruženja za sve sudionike.

2. ULOGA I ZNAČAJ POMOĆNIKA I STRUČNIH KOMUNIKACIJSKIH POSREDNIKA U NASTAVI

Pomoćnik u nastavi ili stručni komunikacijski posrednik nije učitelj niti zamjenjuje učitelja. Njegova je osnovna zadaća pružiti individualnu podršku učeniku kako bi mogao što samostalnije sudjelovati u nastavnom procesu. Najčešće aktivnosti pomoćnika uključuju:

- pomoć pri dolasku i odlasku iz škole
- pomoć pri kretanju učenika
- pomoć pri korištenju školskog pribora
- pomoć tijekom pisanja i izvršavanja zadataka
- poticanje pažnje i koncentracije
- pomoć u komunikaciji
- poticanje socijalne uključenosti među vršnjacima,
- pomoć pri prehrani ili osobnoj higijeni kada je potrebna
- suradnju s učiteljima, stručnim suradnicima i roditeljima

Važno je naglasiti da cilj pomoćnika i komunikacijskog posrednika nije stvarati ovisnost učenika o pomoći, nego razvijati njegovu samostalnost, samopouzdanje i mogućnost aktivnog

sudjelovanja u školskom životu. Primarna uloga pomoćnika u nastavi jest da budu podrška učeniku s teškoćama u njegovim svakodnevnim aktivnostima te da budu spremni na dodatan angažman i učenje, da u razredu i školi potiču prihvaćanje i razumijevanje individualnih razlika, da stvaraju prilike za učenje o razlikama, samopoštovanju i osjećaju pripadnosti školskoj zajednici. Uloga škole je prepoznavanje i odgovaranje na različite potrebe svojih učenika, posebice učenika s teškoćama u razvoju te osiguravanje kvalitetnog obrazovanja, a upravo je uvođenje pomoćnika i stručnih komunikacijskih posrednika jedan od najvažnijih faktora u tom procesu. Iskustva iz svakodnevne prakse, kao i rezultati istraživanja, pokazuju da pomoćnici u nastavi i stručni komunikacijski posrednici pružaju višestruku korist učenicima.

3. ISTRAŽIVANJE O POMOĆNICIMA I STRUČNIM KOMUNIKACIJSKIM POSREDNICIMA

3.1. Cilj istraživanja

Ovo istraživanje provedeno je sa svrhom ispitivanja percepcije zadovoljstva te različitih potreba i izazova u radu pomoćnika u nastavi i stručno komunikacijskog posrednika koji su bili zaposleni u I. osnovnoj školi Varaždin u školskoj godini 2025./2026. Njime se nastoji doprinijeti unaprjeđenju i osiguravanju kvalitetnije podrške za pomoćnike u nastavi i stručno komunikacijske posrednike u našoj školi. Glavni cilj istraživanja bio je ispitati i prikupiti informacije od strane pomoćnika u nastavi i stručno komunikacijskog posrednika zaposlenih u I. osnovnoj školi Varaždin koje se odnose na njihovo zadovoljstvo postojećim materijalnim i organizacijskim uvjetima rada, profesionalnu educiranost, kao i suradnju s učenicima, učiteljima, roditeljima, stručnim suradnicima, koordinatorom i ravnateljicom. Drugi cilj istraživanja bio je dobiti uvid u aktualne izazove te mogućnosti za unaprjeđenje rada kao dio procesa samovrednovanja rada škole.

3.2. Metodologija istraživanja

Za prikupljanje podataka korišten je online anketni upitnik koji je samostalno izrađen za gore navedenu svrhu. Pitanja u upitniku bila su koncipirana po principu biranja ponuđenih odgovora, procjena pomoću Likertove skale te otvoreni tip pitanja. Provedba i analiza prikupljenih

podataka rađena je u programu *Microsoft Forms* u periodu između 15. lipnja i 10. srpnja 2026. godine. Uzorak obuhvaćen ovim istraživanjem činilo je ukupno 5 ispitanika ženskog spola, odnosno 5 pomoćnica u nastavi i 1 stručna komunikacijska posrednica koje su bile zaposlene u I. osnovnoj školi Varaždin u školskoj godini 2025./2026.

3.3. Rezultati i zaključci istraživanja

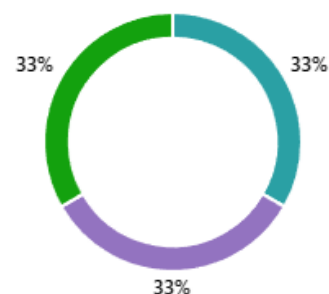
Rezultati istraživanja raspoređeni su u nekoliko kategorija: osnovni podaci o pomoćnicima i učenicima kojima pružaju podršku, (samo)procjena educiranosti i osobnih kompetencija pomoćnika i posrednika, podrška, suradnja i svakodnevni izazovi u radu s: učenicima, učiteljima, stručnim suradnicima, koordinatorom za pomoćnike, ravnateljicom i roditeljima, zadovoljstvo financijskim, organizacijskim i radnim uvjetima, općenito zadovoljstvo poslom te profesionalno sagorijevanje.

Osnovni podaci o pomoćnicima i učenicima kojima pružaju pomoć i podršku u nastavi

Prosječna dob pomoćnika i posrednika zaposlenih u našoj školi kreće se u rasponu između 36 – 56 i više godina. Većina njih 83% ima završen srednji stupanj obrazovanja, dok samo jedna pomoćnica ima visoku razinu obrazovanja. Najveći dio njih 67% radi svoj posao više od 10 godina, što govori u prilog tome kako je većina zaposlenih veoma iskusna u svojem poslu.

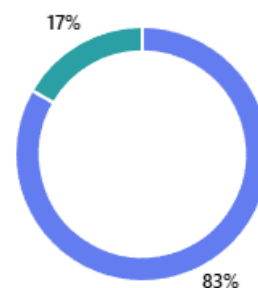
Koja je Vaša dob?

● 18 - 25	0
● 26 - 35	0
● 36 - 45	2
● 46 - 55	2
● 56 i više	2

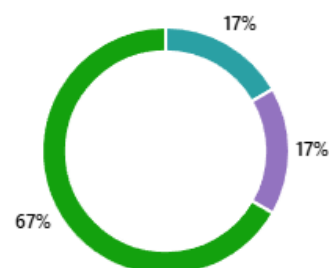
Koji je vaš stupanj obrazovanja?

● srednja stručna sprema	5
● prijediplomski studij	0
● diplomski studij	1
● poslijediplomski studij	0

Koliko dugo radite kao pomoćnik u nastavi ili stručni komunikacijski posrednik?

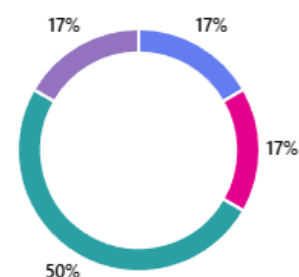
● manje od 1 godine	0
● 1 - 3 godine	0
● 4 - 6 godina	1
● 7 - 10 godina	1
● više od 10 godina	4

S obzirom na vrstu obrazovanja vezano uz posao pomoćnika ili posrednika, polovica ispitanih ima završenu osnovnu edukaciju za pomoćnike u nastavi uz program osposobljavanja koji su završile tijekom školske godine 2024./2025. Većina njih 67% smatra da je postojeći sustav obrazovanja za pomoćnike i posrednike dostatan, no jasno ističu kako i dalje imaju potrebu za različitim oblicima stručnog usavršavanja u specifičnim područjima, posebice vezano uz metode prilagodbe nastavnih sredstava i materijala za učenike.

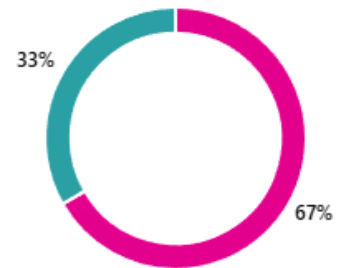
Koju vrstu obrazovanja za pomoćnika u nastavi i stručnog komunikacijskog posrednika posjedujete?

● osnovna edukacija (20 sati)	1
● program osposobljavanja (250 sati)	1
● osnovna edukacija + program osposobljavanja	3
● Ostalo	1

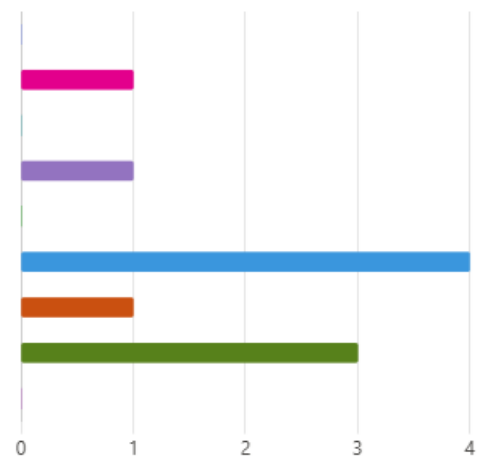
Smatrate li da je postojeći sustav obrazovanja/edukacije za pomoćnike i stručne komunikacijske posrednike dostatan?

da	0
djelomično	4
ne	2

U kojim područjima smatrate da su Vam potrebna dodatna stručna usavršavanja?

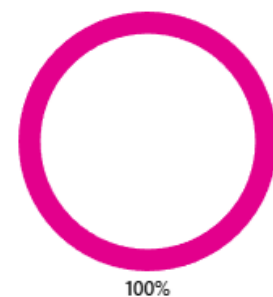
komunikacijske vještine	0
rad s učenicima iz spektra autizma	1
rad s učenicima s ADHD-om	0
rad s učenicima s intelektualnim teškoćama	1
specifične teškoće u učenju (disleksija, disgrafija...)	0
metode prilagodbe nastavnih sredstva i materijala	4
emocionalna podrška učenicima	1
komunikacija i granice u suradnji s roditeljima	3
Ostalo	0

Sve zaposlene pomoćnice i posrednica podršku i pomoć u nastavi pružaju učenicima koji pohađaju 5. – 8. razred. S obzirom na teškoće, najveći broj učenika kojima je osiguran pomoćnik ili posrednik ima veće teškoće u intelektualnom funkcioniranju udružene s drugim utjecajnim teškoćama.

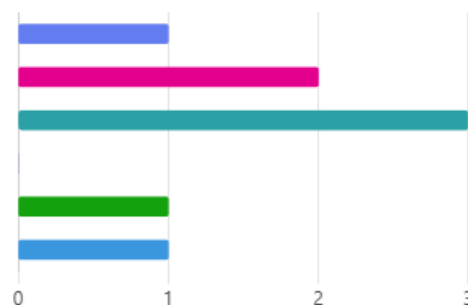
Na kojem stupnju obrazovanja se nalazi učenik/ica kojem/oj pružate podršku u nastavi?

I. - IV. razred	0
V. - VIII. razred	6

Koju vrstu teškoća ima učenik/ica kojem/oj pružate podršku u nastavi?

- veće teškoće u motoričkom funkcioniranju donjih i/ili gornjih ekstremiteta 1
- veće teškoće u komunikaciji i socijalnim interakcijama te senzornoj integraciji, a povezane... 2
- veće teškoće u intelektualnom funkcioniranju udružene s drugim utjecajnim teškoćama 3
- veće teškoće proizašle oštećenjem vida 0
- veće teškoće proizašle oštećenjem sluha 1
- veće teškoće koje se manifestiraju u ponašanju tako da ih ometaju u funkcioniranju i ugrožavaju... 1

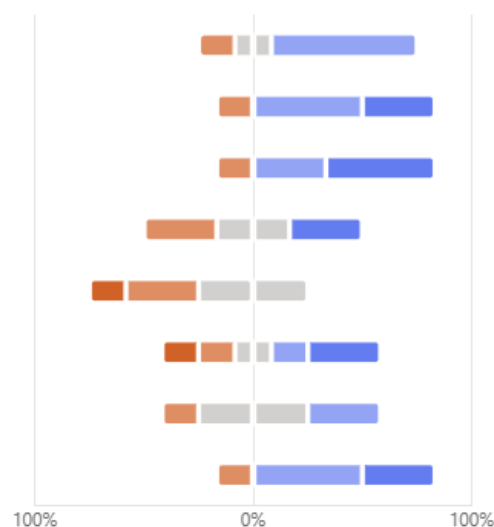
(Samoprocjena) osobnih kompetencija

Približno 67% ispitanih uglavnom se slaže kako ih je početna edukacija dobro pripremila za posao pomoćnika u nastavi. Također, većina njih procjenjuje da posjeduje dovoljno teorijskog znanja i praktičnih vještina za kvalitetan rad s učenicima s teškoćama. Rezultati također pokazuju da je većina zaposlenih na mjestu pomoćnika ili posrednika dobro upoznata sa svojim pravima i obvezama.

PROCJENA EDUCIRANOSTI (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem
- 2 - Uglavnom se ne slažem
- 3 - Niti se slažem niti se ne slažem
- 4 - Uglavnom se slažem
- 5 - U potpunosti se slažem

- Početna edukacija me dobro pripremila za posao pomoćnika u nastavi.
- Posjedujem dovoljno teorijskog znanja za rad s učenicima s teškoćama.
- Posjedujem dovoljno praktičnih vještina za kvalitetan rad.
- Edukacije koje pohađam korisne su za moj svakodnevni rad.
- Imam mogućnost redovitog stručnog usavršavanja u školi.
- Imam mogućnost redovitog stručnog usavršavanja izvan škole.
- Potrebne su mi dodatne edukacije za kvalitetnije obavljanje posla.
- Upoznat/a sam s pravima i obvezama pomoćnika u nastavi.

Nadalje, rezultati ankete pokazuju kako su svoje komunikacijske, pedagoške, stručne i osobne kompetencije svi ispitanici procijenili vrlo visoko. Postotak većinskog ili potpunog slaganja s tvrdnjama kojima se procjenjivalo navedene kompetencije kreće se većinom u rasponu od 80 – 100%, što govori u prilog tome da zaposleni pomoćnici i posrednici sebe doživljavaju visoko kompetentnima u svojem poslu. Područja u kojima su vidljivi nešto slabiji rezultati, odnosno niža procjena kompetentnosti, vezana su uz prepoznavanje individualnih potreba učenika, razumijevanje različitih vrsta teškoća u razvoju te uspješno upravljanje stresnim situacijama. U nastavku slijedi prikaz rezultata koji se odnose na samoprocjenu kompetentnosti.

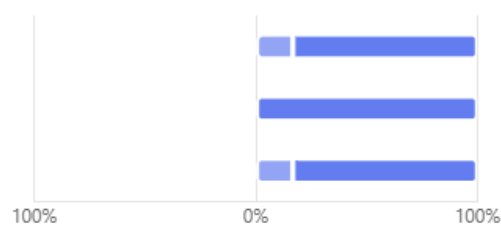
1. KOMUNIKACIJSKE KOMPETENCIJE (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Uspješno komuniciram s učenikom kojem pružam podršku.

Uspješno surađujem s učiteljima i nastavnicima.

Uspješno surađujem s roditeljima/skrbnicima učenika.

2. PEDAGOŠKE I STRUČNE KOMPETENCIJE (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

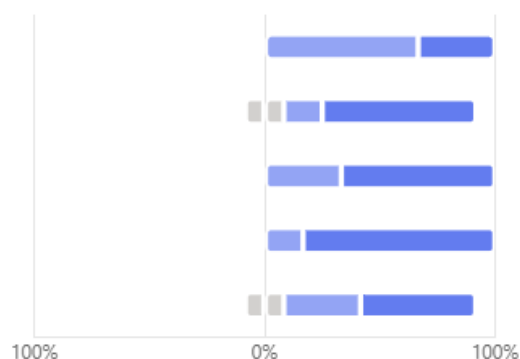
Znam prilagoditi način rada potrebama učenika.

Prepoznajem individualne potrebe učenika.

Primjenjujem primjerene metode podrške učeniku.

Znam reagirati u izazovnim ponašajnim situacijama.

Razumijem različite vrste teškoća u razvoju.

OSOBNOSTNE KOMPETENCIJE (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem 2 - Uglavnom se ne slažem 3 - Niti se slažem niti se ne slažem 4 - Uglavnom se slažem
 5 - U potpunosti se slažem

Odgovori ispitanika na otvorena pitanja o tome koje kompetencije smatraju najvažnijima za svoj posao te što bi promijenili ili unaprijedili u sustavu obrazovanja pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika upućuju da su najvažnije kompetencije pomoćnika i posrednika u nastavi *empatičnost, strpljenje, iskrenost, fleksibilnost, sposobnost improvizacije, povjerenje i dosljednost*. Ispitanici bi u vezi svojeg formalnog obrazovanja mijenjali sljedeće:

„Da edukacije budu zanimljivije, popraćene stvarnim primjerima iz života i prakse, a ne samo činjenično znanje. Da nakon završetka edukacije, uvjerenje koje se dobije zaista nešto i znači i da bude priznato. Da edukacije nisu samo pro forme napravljene. Da bude više kraćih programa kroz godinu, koji su specijalizirani za rad s različitim teškoćama.“

Stručna komunikacijska posrednica dala je kritički osvrt o trenutnom položaju njihove struke i uloge u školama te iznijela sljedeće viđenje situacije koje prikazujemo u cijelosti:

Koje kompetencije smatrate najvažnijima za uspješan rad pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika?

Izvršno poznavanje znakovnog jezika, tečno i točno korištenje hrvatskog znakovnog jezika (HZJ) ili drugog sustava komunikacije koji učenik koristi. Poznavanje alternativnih oblika komunikacije, vještina simultano prevođenja, daktilografije (ručne abecede) te tehnika čitanja s usana. Prilagodba komunikacijskog koda, sposobnost prevođenja složenih školskih pojmova u oblike koje učenik, ovisno o dobi i stupnju razvoja, može potpuno razumjeti. Kognitivne i prevoditeljske vještine: visoka koncentracija, sposobnost dugotrajnog i intenzivnog slušanja, procesuiranja i istovremenog prevođenja informacija u realnom vremenu. Preciznost bez interpretacije, prenošenje izvornog značenja, tona i namjere nastavnika ili vršnjaka bez dodavanja vlastitog mišljenja ili mijenjanja sadržaja. Brzina reakcije, trenutno prevođenje pitanja i odgovora iz razreda kako bi učenik mogao ravnopravno i na vrijeme sudjelovati u raspravi. Profesionalna etika i uloga u razredu, poštivanje neutralnosti, jasno razumijevanje granice između uloge prevoditelja i uloge nastavnika ili roditelja (SKP ne podučava, već prenosi informacije). Čuvanje profesionalne tajne, strogo poštivanje privatnosti i povjerljivosti podataka o učeniku i njegovoj obitelji. Poticaj samostalnosti, pružanje podrške na način koji učenika potiče da samostalno komunicira s okolinom, a ne da postane potpuno ovisan o posredniku. Socijalna inkluzija i vršnjačke komunikacije, pomaganje u premošćivanju komunikacijskog jaza između gluhog učenika i čujućih vršnjaka tijekom odmora i grupnog rada. Timski rad, suradnja s edukacijsko-rehabilitacijskim stručnjacima i učiteljima radi pripreme za specifične stručne termine prije samog sata.

Što biste promijenili ili unaprijedili u sustavu edukacije pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika?

Propisana je minimalna zakonska bruto satnica (7,50 eura), no konačni iznosi i dalje ovise o proračunima i dobroj volji gradova i županija. Potrebno je ujednačiti prava na isplatu božićnica, regresa, putnih troškova i sistematskih pregleda, što mnogi osnivači i dalje izbjegavaju osigurati. SKP je visokospecijalizirani komunikacijski stručnjak (često tumač znakovnog jezika), a ne asistent za tehničku pomoć (poput kretanja ili hranjenja). Sustav ih prečesto zakonski i ugovorom trpa u istu košaru, zanemarujući deficitarnost i težinu posla prevoditelja. Punopravnom priznavanje statusa kroz Temeljni kolektivni ugovor kako bi imali stabilne ugovore o radu unutar škola, umjesto nesigurnih modela koji često ovise o privremenim projektima ili udrugama. Trenutni sustav edukacije od minimalno 20 sati za PUN/SKP nije ni približno dovoljan za osobu koja treba simultano prevoditi kompleksno školsko gradivo na hrvatski znakovni jezik. Potrebno je uvesti obvezne napredne certifikate i stalno stručno usavršavanje. Nastavnici rijetko dostavljaju lekcije i stručne pojmove posrednicima prije samog sata, što otežava prevodenje apstraktnih pojmova u realnom vremenu. Potrebno je institucionalno uvesti obvezne sate za koordinaciju i pripremu.

Imate li dodatne prijedloge ili komentare vezano uz kompetencije i educiranost pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika?

Smatram da su ključne kompetencije stručnih komunikacijskih posrednika (SKP) i pomoćnika u nastavi (PUN) trenutačno potpuno obezvrjeđene lošim sustavom, zbog čega hitno moramo mijenjati način na koji ih educiramo, vrednujemo i tretiramo u školama. Moje viđenje potrebnih promjena i prioriteta uključuje sljedeće točke: Jasno razdvajanje uloge SKP-a od klasičnih asistenata (PUN): Najveća zabluda sustava je trpanje ove dvije uloge u isti koš. Komunikacijski posrednik nije tehnička pomoć u razredu, već visokozahtjevan stručni prevoditelj. Prevodenje školske nastave na hrvatski znakovni jezik (HZJ) zahtijeva napredne kognitivne i lingvističke vještine koje se moraju zakonski i financijski priznati kroz status stručnog suradnika, a ne tehničkog osoblja. Ukidanje "vikend-edukacija" od 20 sati: Ideja da netko nakon tečaja od 20 ili 40 sati može ući u razred i kvalitetno prevoditi kemiju ili fiziku, ili adekvatno pomagati djetetu s kompleksnim teškoćama, je farsa. Sustav hitno treba uvesti strogo nacionalno licenciranje i obvezne napredne stručne module. Za SKP je nužan rigorozan ispit pred povjerenstvom izvornih govornika (gluhih osoba) prije nego uopće zakorače u učionicu. Uvođenje obvezne suradnje s nastavnicima: Posrednici i pomoćnici prečesto ulijeću u nastavu "naslijepo", bez materijala i plana lekcija unaprijed. Nemoguće je kvalitetno prevesti apstraktni pojam u realnom vremenu ako ga posrednik čuje prvi put kad i učenik. Potrebno je institucionalno uvesti obvezne zajedničke sate za koordinaciju i pripremu nastave između učitelja i asistenata/posrednika. Dostojanstvena plaća i stabilnost kao temelj kvalitete: Možemo tražiti vrhunske kompetencije tek kada ljudima osiguramo dostojanstvenu egzistenciju. Dok god su plaće niske, neujednačene po gradovima i dok ljudi preko ljeta idu na burzu, imat ćemo ogroman odljev kadra. Zbog financijske nesigurnosti gubimo kvalitetne ljude, a djeca svake godine prolaze kroz stres prilagodbe na nove osobe. Financiranje mora biti centralizirano na razini države, s ugovorima na svih 12 mjeseci.

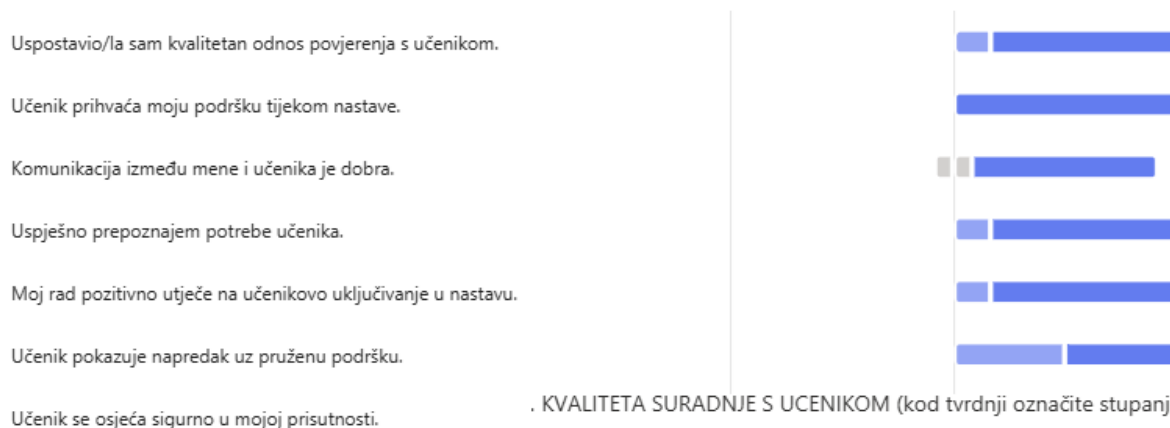
Iz odgovora stručne komunikacijske posrednice vidljivo je kako trenutna uređenost poslova pomoćnika i posrednika postojećim Pravilnikom nije dovoljno dobro definirana, tj. njihov je položaj izjednačen, dok ona smatra kako se radi o dva sasvim različita posla. Ovisno o tome, prema njezinom bi se mišljenju trebala prilagoditi i ostala područja specifična za posao i uključenost stručnih komunikacijskih posrednika u školama – od materijalnih prava poput veće plaće, do definiranja načina kako točno sudjeluju u nastavi te surađuju s učiteljima i učenicima.

Suradnja pomoćnika i posrednika s učenicima

Kvalitetu suradnje i pružanje podrške učenicima s teškoćama s kojima trenutno rade, ispitane pomoćnice i posrednice procijenile su visoko pozitivnima. Tako se svi ispitanici uglavnom ili potpuno slažu s tvrdnjama kojima se ispitivala/potvrđivala kvaliteta i podrška učenicima, pa se tako primjerice 50% njih uglavnom ili potpuno slaže s tvrdnjom da se osjećaju kompetentno za pružanje podrške učeniku. Može se zaključiti da svi ispitanici svoj rad doživljavaju korisnim i značajnim za učenike te procjenjuju da imaju važnu ulogu u njihovom odgoju i obrazovanju.

7. KVALITETA SURADNJE S UCENIKOM (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

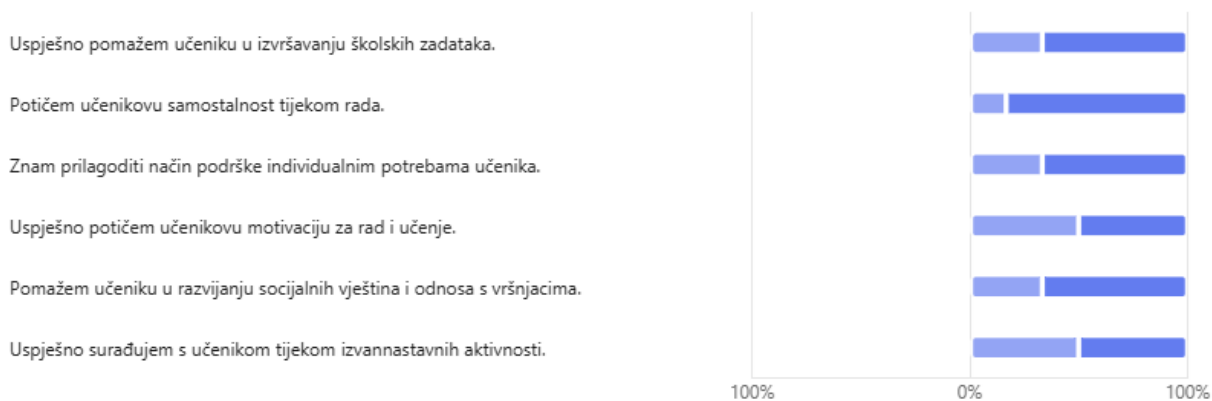

8. KVALITETA SURADNJE S UCENIKOM (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

9. PODRŠKA UČENIKU U OBRAZOVNOM PROCESU (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[V](#)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

I. PROCJENA VLASTITIH KOMPETENCIJA ZA RAD S UČENICIMA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

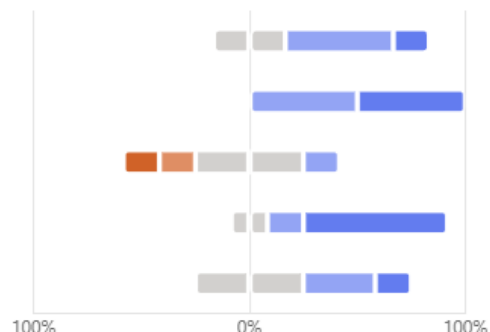
Posjedujem dovoljno znanja za rad s učenicima s teškoćama u razvoju.

Osjećam se kompetentno za pružanje podrške učeniku.

Edukacija za pomoćnika u nastavi pripremila me za rad s učenicima.

Redovito unapređujem svoje kompetencije kroz dodatna usavršavanja.

Potrebne su mi dodatne edukacije za kvalitetniji rad s učenicima.

Kroz odgovore ispitanika uočava se kako se 50% njih često susreće sa situacijama gdje učenici pokazuju izazovna ponašanja za vrijeme nastave, dok se njih 16,7% vrlo često osjeća kao da im u takvim situacijama nedostaju vještine za rad s učenikom. Većina njih 33,3% smatra da može procijeniti kada je učenika zaista potrebna pomoć, a kada je potrebno poticati samostalnost. Temeljem dobivenih odgovora, može se zaključiti kako ispitanici posjeduju znanja i vještine kojima se uspješno nose u svakodnevnim izazovnim situacijama sa svojim učenicima.

II. IZAZOVI U RADU S UČENIKOM (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)
Koliko često se susreće u radu sa sljedećim?

[Vi](#)

- 1 - NIKADA ● 2 - PONEKAD ● 3 - RIJETKO ● 4 - ČESTO ● 5 - VRLO ČESTO

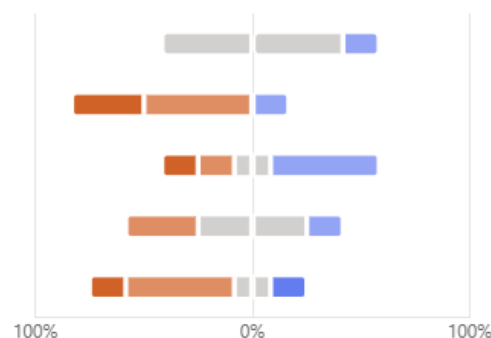
Učenik odbija suradnju.

Teško procjenjujem kada pomoći, a kada poticati samostalnost.

Učenik pokazuje izazovna ponašanja tijekom nastave.

Teško održavam učenikovu pažnju i motivaciju.

Osjećam da mi nedostaju određena znanja ili vještine za rad s učenikom.

Odgovori ispitanika na otvorena pitanja o tome što smatraju najvažnijim za uspješnu suradnju s učenicima s teškoćama u razvoju jesu *strpljenje, povjerenje i empatičnost*. Koji su najčešći izazovi te kako mogu dodatno u nastavi unaprijediti podršku učenicima, svode se na komentare ispitanika kako im je često u nastavi izazovno *pronaći načine da motiviraju učenika na rad* te da pronađu alate kojima će brzo i efektivno *rješavati nepoželjna i ometajuća ponašanja*.

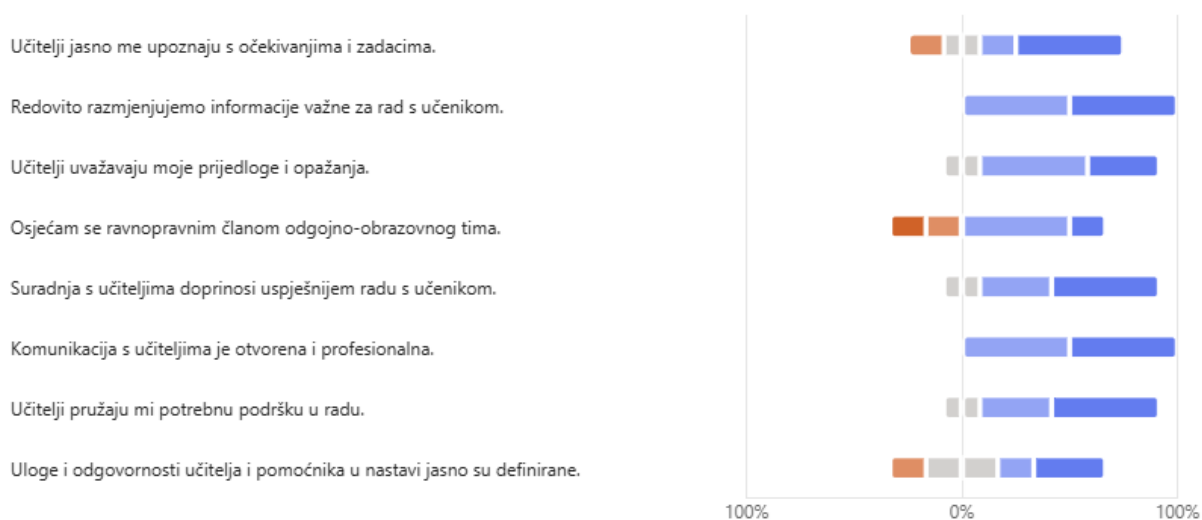
Suradnja pomoćnika i posrednika s učiteljima

Odgovori ispitanika vezani uz kvalitetu suradnje s učiteljima upućuju da je ona načelno dobra. Tako se 50% ispitanih uglavnom ili potpuno slaže da s učiteljima redovito razmjenjuju važne informacije za rad s učenikom te u istom postotku procjenjuju da je njihova međusobna komunikacija otvorena i profesionalna. Vidljivo je da i da se polovica ispitanih u potpunosti slaže da ih učitelji jasno upoznaju s očekivanjima i zadacima, lako dogovaraju aktivnosti vezane uz učenika, a sukobe i nesporazume rješavaju konstruktivno. Međutim, tek 33% njih smatra da su odgovornosti učitelja i pomoćnika u nastavi jasno definirane.

. KVALITETA SURADNJE S UCITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Vi](#)

● 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

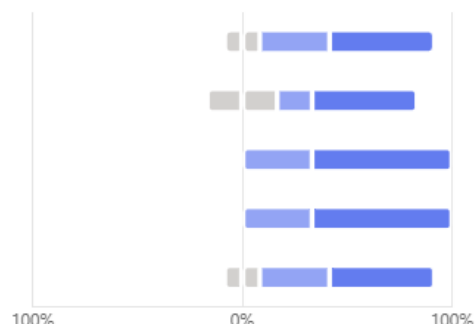
Lako dogovaram aktivnosti vezane uz učenika s učiteljima.

Pravovremeno dobivam informacije o promjenama u nastavi i radu s učenikom.

U slučaju poteškoća mogu se obratiti učitelju za pomoć.

Sukobi i nesporazumi rješavaju se konstruktivno.

Učitelji potiču suradnički odnos i timski rad.

Govoreći o izazovima u suradnji, većina ispitanika se nikada, ponekad ili rijetko susreće sa situacijama koje ukazuju na postojanje značajnijih poteškoća u međusobnoj suradnji s učiteljima. Situacije poput nedovoljne komunikacije, isključivanja iz procesa planiranja ili npr. nedostatak podrške u radu, gotovo da i nisu ili su rijetko prisutne između pomoćnika, posrednika i učitelja u našoj školi.

6. IZAZOVI U SURADNJI S UČITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

Koliko često se susreće u radu sa sljedećim?

- 1 - NIKADA ● 2 - PONEKAD ● 3 - RIJETKO ● 4 - ČESTO ● 5 - VRLO ČESTO

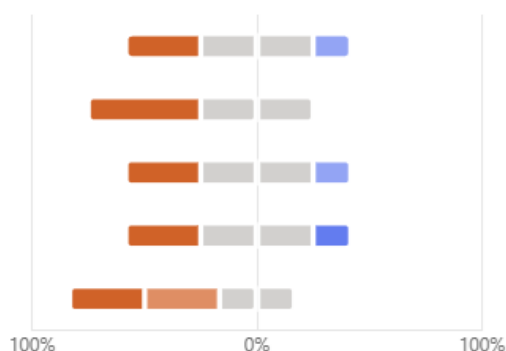
Nedovoljna komunikacija s učiteljima.

Nejasno definirane odgovornosti.

Nedostatak podrške u radu.

Različita očekivanja o ulozi pomoćnika/posrednika u nastavi.

Isključenost iz planiranja rada s učenikom.

Najveće prednosti kvalitetne suradnje između pomoćnika i učiteljima ispitanici vide na sljedeći način:

„Najveća prednost suradnje s učiteljima i nastavnicima je kvalitetniji odgojno-obrazovni proces za učenika. Zajedničko planiranje podrške učeniku, razmjena bitnih informacija, prilagodba učenikovim poteškoćama i na taj način postižemo pun potencijal učenika.“

Prijedlozi ispitanika za unaprjeđenje postojeće suradnje između pomoćnika i učitelja jesu omogućiti više vremena za zajedničke razgovore o učeniku, odnosno više sastanaka između pomoćnika, učitelja i stručne službe, kao i sljedeće:

„Bilo bi dobro da jasno vele kad pomagati u rješavanju, a kad ne, a ne naknadno izražavati nezadovoljstvo podrškom jer roditelji očekuju stalnu podršku, iako učenik i nema pravo na nju.“

Suradnja sa stručnim suradnicima, koordinatorom i ravnateljem

Rezultati istraživanja pokazuju da su pomoćnici i posrednici veoma zadovoljni različitim oblicima suradnje, međusobne komunikacije i svakodnevne podrške u radu koju ostvaruju sa stručnim suradnicima u našoj školi, tj. koordinatorom za pomoćnike. Njih 100% potpuno se slaže da jasno razumiju smjernice i preporuke za rad s učenicima koje dobivaju, 83,3% tvrdi da su im stručni suradnici uvijek dostupni za pomoć ili savjet te da s njima redovito izmjenjuju informacije o učenicima. Jednaki rezultati vidljivi su i za koordinatora za pomoćnike, pa se tako 100% ispitanika izjašnjava da suradnja s koordinatorom pozitivno utječe na njihov rad te ih on pravovremeno obavještava o važnim promjenama i obvezama.

. SURADNJA SA STRUČNIM SURADNICIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više p](#)

● 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Stručni suradnici dostupni su mi kada trebam pomoć ili savjet.

Redovito razmjenjujem informacije sa stručnim suradnicima o potrebama učenika.

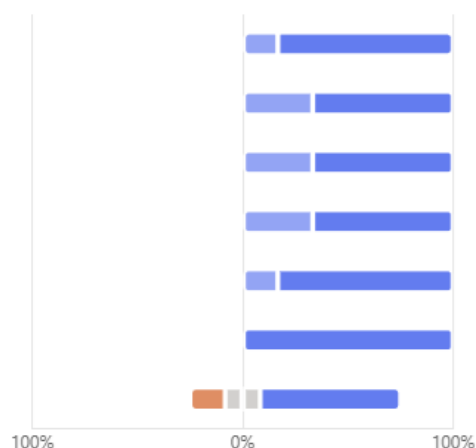
Stručni suradnici pružaju mi stručnu podršku u radu s učenicom.

Uvažavaju se moja zapažanja i prijedlozi vezani uz učenika.

Suradnja sa stručnim suradnicima doprinosi kvaliteti mog rada.

Jasno razumijem preporuke i smjernice koje dobivam od stručnih suradnika.

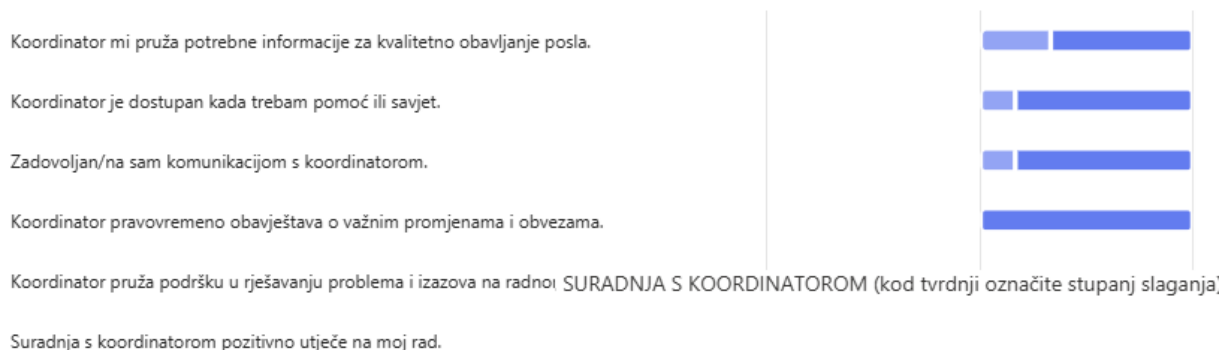
Osjećam se ravnopravnim članom stručnog tima škole.

5. SURADNJA S KOORDINATOROM (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više](#)

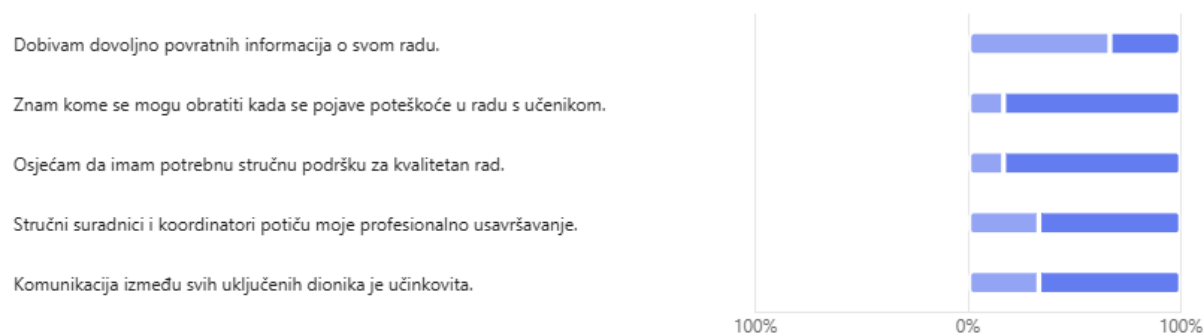
- 1 - Uopće se ne slažem
2 - Uglavnom se ne slažem
3 - Niti se slažem niti se ne slažem
4 - Uglavnom se slažem
5 - U potpunosti se slažem

6. KOMUNIKACIJA I PROFESIONALNA PODRŠKA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više](#)

- 1 - Uopće se ne slažem
2 - Uglavnom se ne slažem
3 - Niti se slažem niti se ne slažem
4 - Uglavnom se slažem
5 - U potpunosti se slažem

Slični rezultati dobiveni su i za ravnatelja, pa se tako 100% ispitanika u potpunosti slaže da im je ravnatelj škole dostupan kada trebaju pomoć ili savjet te u istom postotku navodi da ravnatelj s njima surađuje ukoliko se jave krizne situacije. Također, 100% njih zadovoljno je komunikacijom koju ostvaruje s ravnateljem te njihovom međusobnom suradnjom općenito.

. SURADNJA S RAVNATELJEM ŠKOLE (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

Vii

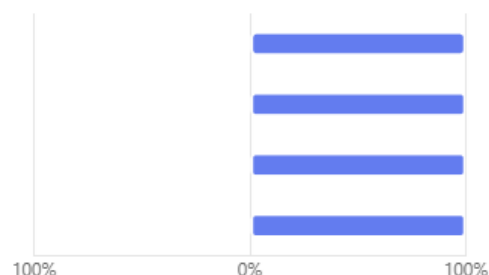
- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Ravnatelj mi je dostupan kada trebam pomoć ili savjet.

Ravnatelj surađuje sa mnom ukoliko se jave neke krizne situacije u školi.

Zadovoljan/na sam komunikacijom s ravnateljem.

Zadovoljan/na sam suradnjom s ravnateljem škole.

Različiti izazovi, odnosno nezadovoljstvo u suradnji sa stručnim suradnicima, koordinatorom ili ravnateljem škole prema dobivenim rezultatima prisutni su u našoj školi u nikakvoj ili veoma maloj mjeri. Shodno tome, može se zaključiti kako je iz perspektive ispitanika postojeći način suradnje između gore spomenutih dionika unutar naše škole trenutno uspješan i funkcionalan.

. IZAZOVI U SURADNJI SA STRUČNIM SURADNICIMA, KOORDINATORIMA I RAVNATELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

Koliko često se susreće u radu sa sljedećim?

- 1 - NIKADA ● 2 - PONEKAD ● 3 - RIJETKO ● 4 - ČESTO ● 5 - VRLO ČESTO

Nedostatak pravovremenih informacija.

Nejasne upute vezane uz rad s učenicom.

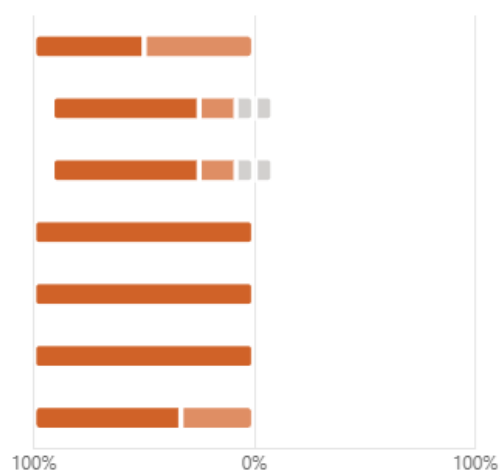
Nedovoljna stručna podrška.

Poteškoće u komunikaciji sa stručnim suradnicima.

Poteškoće u komunikaciji s koordinatorom.

Poteškoće u komunikaciji s ravnateljem.

Nedovoljno uključivanje pomoćnika u planiranje podrške učeniku.

Odgovori ispitanika na otvorena pitanja o tome što vide kao najveće prednosti suradnje između njih, stručnih suradnika i ravnatelja svode se na sljedeće:

„Najveća prednost suradnje sa stručnim suradnicima, koordinatorima i ravnateljima je stručna podrška. Zajedničko rješavanje problema, pronalaženje najboljih rješenja za učenika.

Razmjena znanja i iskustva. Osjećaj podrške i za pomoćnika u nastavi i za učenika.“

„Kada imam poteškoće u komunikaciji sa roditeljem, pružaju mi podršku i daju savjete.“

Njihovi prijedlozi za unaprjeđenje istog su održavanje redovitih sastanaka barem jednom mjesečno u obliku supervizije.

Suradnja pomoćnika i posrednika s roditeljima učenika

Rezultati istraživanja ukazuju i na visoku razinu zadovoljstva različitih aspekata odnosa i suradnje koju pomoćnici i suradnici ostvaruju s roditeljima učenika. 50% ispitanika se u potpunosti slaže da je suradnja s roditeljima učenika dobra te da se komunikacija s roditeljima odvija u ozračju međusobnog poštovanja. Njih 66,7% osjeća kako roditelji imaju potpunog povjerenja prema njihovom radu, iskazuju interes za međusobnom suradnjom te im pružaju korisne informacije o potrebama učenika. Isti postotak ispitanika navodi da se u potpunosti slažu da roditelji uvažavaju njihovu ulogu. 50% ispitanika izjasnilo se da jasno poznaje granice svoje komunikacije s roditeljima, u toj se komunikaciji osjećaju sigurno i kompetentno te im je pružena podrška od strane škole ukoliko se jave problemi u tom području.

U slučaju nesporazuma 66,7% ispitanika procjenjuje da uspješno komunicira s roditeljima. Iako se 50% ispitanika potpuno slaže s tvrdnjom da posjeduju dovoljno komunikacijskih vještina za suradnju s roditeljima, 33,3% njih ipak smatra kako su im potrebna dodatna stručna usavršavanja u području suradnje s roditeljima, što navodi na zaključak kako je zaposlenim pomoćnicima i posrednicima u našoj školi poželjno osigurati edukativne aktivnosti na temu suradnje s roditeljima. Najveći izazov u suradnji s roditeljima koji navodi 33,3% ispitanika jest što roditelji imaju nerealna očekivanja od pomoćnika ili posrednika u nastavi te procjenjuju kako često dolazi do nesporazuma oko njihove uloge i odgovornosti. U nastavku slijedi detaljniji prikaz dobivenih rezultata istraživanja koji se odnose na suradnju između ispitanika i roditelja u našoj školi:

. KVALITETA SURADNJE S RODITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Vi](#)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Suradnja s roditeljima učenika je dobra.

Roditelji pokazuju interes za suradnju.

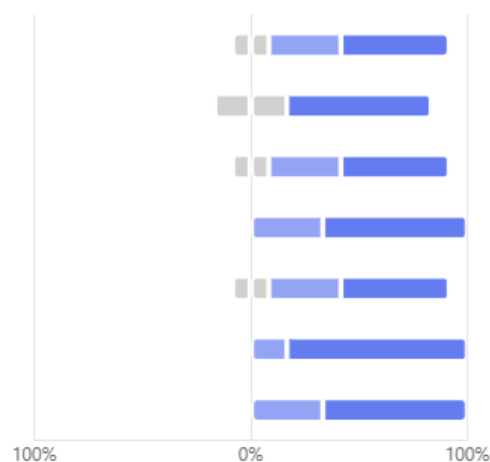
Komunikacija s roditeljima odvija se u ozračju međusobnog poštovanja.

Roditelji uvažavaju moju ulogu pomoćnika/posrednika u nastavi.

Roditelji mi pružaju korisne informacije o potrebama učenika.

Suradnja s roditeljima doprinosi kvalitetnijoj podršci učeniku.

Osjećam povjerenje roditelja prema mom radu.

. KOMUNIKACIJA S RODITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više p](#)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

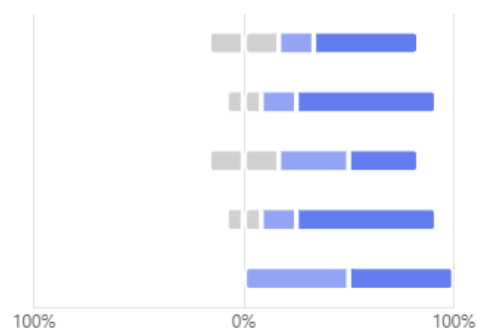
Jasno poznajem granice svoje komunikacije s roditeljima.

U komunikaciji s roditeljima osjećam se sigurno i kompetentno.

Pravovremeno dobivam informacije od roditelja koje su važne za rad s učenikom.

U slučaju nesporazuma uspješno komuniciram s roditeljima.

Dobivam podršku škole kada se pojave poteškoće u komunikaciji s roditeljima.

. PROCJENA VLASTITE KOMPETENTNOSTI U SURADNJI S RODITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više p](#)

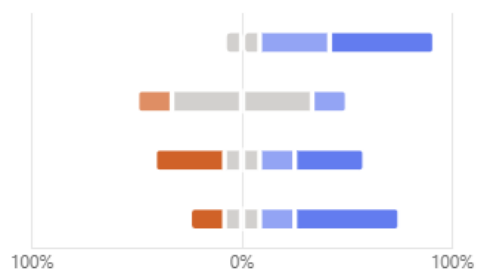
- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Posjedujem dovoljno komunikacijskih vještina za suradnju s roditeljima.

Edukacija za pomoćnika u nastavi pripremila me za suradnju s roditeljima.

Potrebna su mi dodatna stručna usavršavanja iz područja suradnje s roditeljima.

Znam kako profesionalno postupati u osjetljivim situacijama s roditeljima.

IZAZOVI U SURADNJI S RODITELJIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)
Koliko često se susreće u radu sa sljedećim?

1 - NIKADA 2 - PONEKAD 3 - RIJETKO 4 - ČESTO 5 - VRLO ČESTO

Odgovori ispitanika na otvorena pitanja o tome što vide kao najveće prednosti suradnje s roditeljima učenika sažeti su u sljedećem odgovoru:

„Najveće prednosti suradnje s roditeljima učenika je razmjena informacija o potrebama, mogućnostima i napretku učenika. Dobra komunikacija s roditeljima utječe pozitivno na dobrobit i razvoj učenika.“

Njihovi prijedlozi za unaprjeđenje istog su *redovita, otvorena komunikacija, razmjena informacija o napretku i potrebama učenika na vrijeme*, kao i *edukacija roditelja o vrstama primjerenog programa obrazovanja koji učenik ima te razini pomoći koju, ovisno o tome, pomoćnik smije i treba pružiti*.

Zadovoljstvo radnim, organizacijskim i materijalnim uvjetima rada

Ispitanici obuhvaćeni ovim istraživanjem izražavaju visoku stopu zadovoljstva radnim i organizacijskim uvjetima rada u I. osnovnoj školi Varaždin. Većina njih u rasponu od 50% - 85% navodi kako su im omogućeni zadovoljavajući prostor, materijali i sredstva za rad s učenicima, zadovoljni su organizacijom rada u školi općenito te se u svojem radnom okruženju osjećaju sigurno i ugodno. Tako se 66,7% ispitanika potpuno slaže s tvrdnjom da imaju jasno definirano radno vrijeme, dok su rezultati nešto malo niži kada se govori o jasnoj definiciji uloga i odgovornosti pomoćnika i posrednika. 66,7 – 85% uglavnom je ili potpuno zadovoljno opsegom svojih radnih obaveza, odnosno ukupnom organizacijom njihovog rada.

ZADOVOLJSTVO RADNIM UVJETIMA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

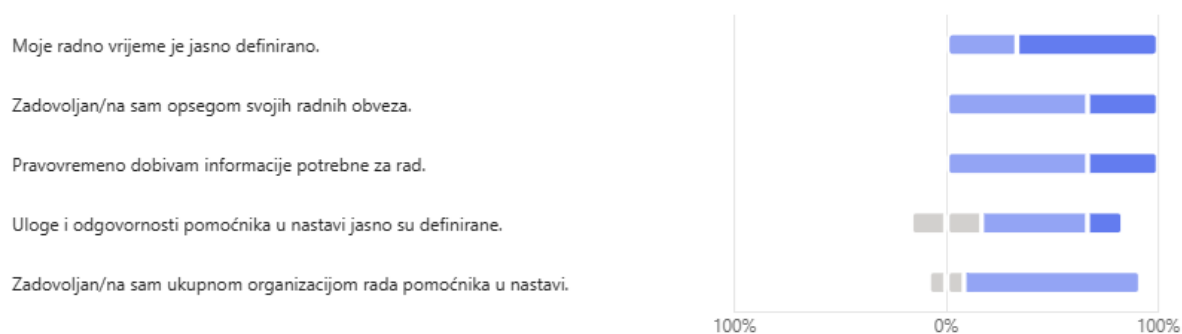
- 1 - Uopće se ne slažem 2 - Uglavnom se ne slažem 3 - Niti se slažem niti se ne slažem 4 - Uglavnom se slažem
 5 - U potpunosti se slažem

ZADOVOLJSTVO ORGANIZACIJSKIM UVJETIMA RADA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više »](#)

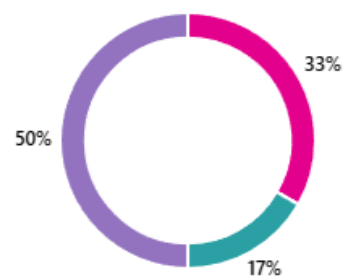
- 1 - Uopće se ne slažem 2 - Uglavnom se ne slažem 3 - Niti se slažem niti se ne slažem 4 - Uglavnom se slažem
 5 - U potpunosti se slažem

Zadovoljstvo materijalnim uvjetima koje je bilo ispitivano u ovom istraživanju odnosilo se na tjednu ugovorenu satnicu, vrstu ugovora o radu te zadovoljstvo naknadom, odnosno visinom trenutne satnice/plaće koja iznosi 7,5 eura bruto. Pokazalo se da polovica, tj. 50% ispitanika radi 31 ili više sati tjedno te da u istom postotku njihova ugovorena satnica ne pokriva stvarno vrijeme koje u školi provedu s učenicom. Sve zaposlene pomoćnice i posrednica imaju ugovor o radu na određeno radno vrijeme koji traje od početka do kraja tekuće školske godine. Većina njih 67% izjasnila se da je njihova naknada za rad, tj. satnica i plaća izrazito premalena za odgovornost koju imaju.

. Koja je Vaša tjedna ugovorena satnica u školi?

● manje od 20 sati tjedno	0
● 20 do 25 sati tjedno	2
● 26 - 30 sati tjedno	1
● 31 ili više sati tjedno	3

. Pokriva li vaša ugovorena satnica stvarno vrijeme koje provedete u školi s učenikom?

[Viš](#)

● da, u potpunosti pokriva sve sate koji su mi plaćeni	3
● ne, često ostajem dulje iz različitih razloga što mi nije plaćeno	3

. Kako ocjenjujete kontinuitet vašeg Ugovora o radu?

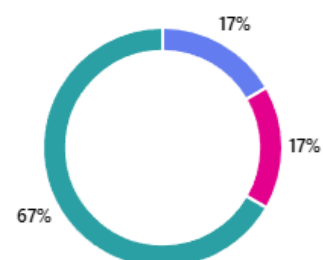
● imam ugovor na neodređeno vrijeme	0
● imam ugovor na određeno (za cijelu školsku godinu, uključujući ljetne praznike)	6
● imam ugovor na određeno (samo za trajanje nastave, preko ljeta prekid)	0

. Smatrate li da je naknada za Vaš rad (satnica/plaća) pravedna s obzirom na opseg posla?

[Vi](#)

● da, u potpunosti je pravedna	1
● djelomično je pravedna, ali trebala bi biti viša	1
● ne, izrazito je premala za odgovornost koju imam	4

Među radnim, materijalnim i organizacijskim uvjetima kojima su ispitanici najviše zadovoljni ističu Kao najveće potrebe i mogućnosti za poboljšanje i unaprjeđenje gore spomenutih uvjeta njihovog posla pomoćnici i posrednici ističu sljedeće:

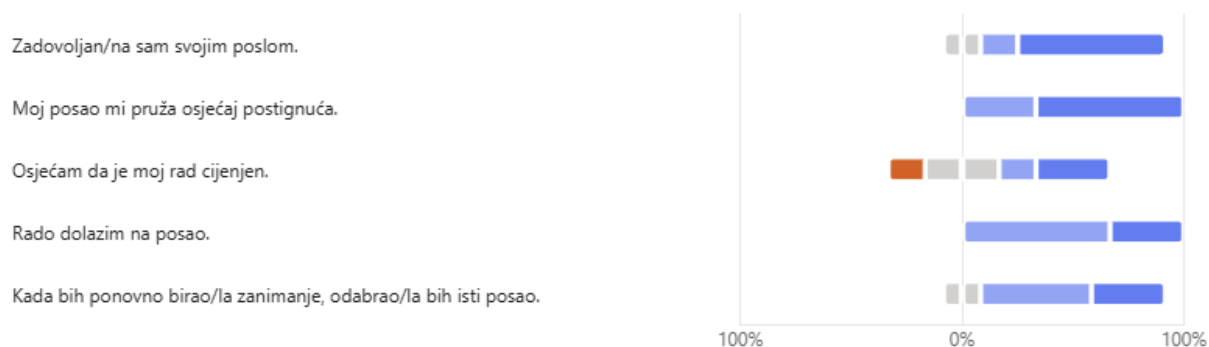
„Trebali bi dobiti koeficijent, stalni radni odnos, povećanje plaće, odnosno satnice, plaćanje svih sati koje odrađujemo. Osnivač bi barem jednom u polugodištu trebao sazvati sastanak sa pomoćnicima u nastavi i SKP-om.“

Ukupno zadovoljstvo poslom i profesionalno sagorijevanje

Rezultati istraživanja upućuju na zaključak da su ispitanici zadovoljni svojim poslom, u prilog tome njih 66,7% u potpunosti se ili uglavnom slaže s tvrdnjama kako im posao pruža osjećaj postignuća te da, u konačnici, svakodnevno rado dolaze na posao. Rezultati koji ukazuju na određeno nezadovoljstvo ispitanika odnose se na osjećaj da njihov rad nije dovoljno cijenjen, što je, između ostalog, povezano i s trenutnim (nepogodnim) materijalnim uvjetima.

. OPCENITO ZADOVOLJSTVO POSLOM (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

● 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

. PROCJENA UKUPNOG ZADOVOLJSTVA (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

[Više »](#)

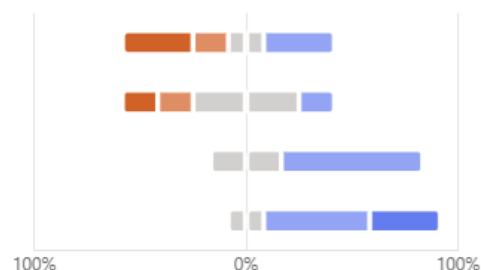
- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Općenito sam zadovoljan/na materijalnim uvjetima rada.

Materijalni uvjeti pozitivno utječu na kvalitetu mog rada.

Trenutni uvjeti rada omogućuju mi profesionalno i učinkovito obavljanje posla

Smatram da su potrebna dodatna ulaganja u uvjete rada pomoćnika u nastavi.

Što se tiče varijabli kojima se ispitivala prisutnost fenomena profesionalnog sagorijevanja, iz rezultata je vidljivo da su najčešće prisutni osjećaji psihičke i emocionalne iscrpljenosti kod 30 – 50% ispitanika. Drugi najčešći indikator profesionalnog sagorijevanja jest osjećaj da daju više nego što dobivaju za uzvrat. Međutim, vidljivo je kako za većinu osjećaji poput umora pri pomisli na posao, stresa, nemogućnosti opuštanja ili preopterećenosti nisu prisutni u značajnoj mjeri, što upućuje na potencijalni zaključak da se zaposlene pomoćnice i posrednica u našoj školi načelno osjećaju psihofizički dobro, spremno i zdravo za obavljati posao. U prilog tome, 66,7% njih u potpunosti se slaže kako unatoč izazovima, uspješno pomažu svojim učenicima.

. PROFESIONALNO SAGORIJEVANJE (kod tvrdnji označite stupanj slaganja)

- 1 - Uopće se ne slažem ● 2 - Uglavnom se ne slažem ● 3 - Niti se slažem niti se ne slažem ● 4 - Uglavnom se slažem
● 5 - U potpunosti se slažem

Na kraju radnog dana osjećam se emocionalno iscrpljeno.

Posao me često psihički iscrpljuje.

Osjećam umor već pri pomisli na odlazak na posao.

Teško se opuštam nakon radnog dana.

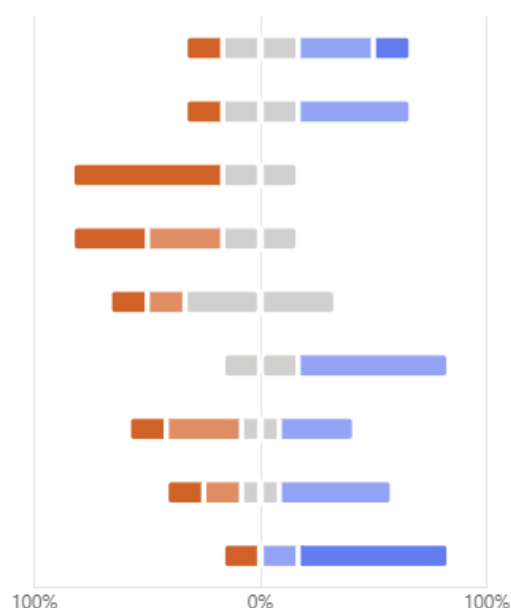
Zbog posla se osjećam pod stresom.

Imam osjećaj da dajem više nego što dobivam zauzvat.

Ponekad se osjećam preopterećeno radnim obvezama.

Osjećam da mi posao oduzima previše energije.

Unatoč izazovima, uspješno pomažem učenicima.

Neki od odgovora ispitanika na otvoreno pitanje koji su najveći izvori zadovoljstva u njihovom poslu, a što bi moglo poboljšati njihove radne uvjete i smanjiti pritisak od profesionalnog sagorijevanja su:

„Najveći izvor zadovoljstva je napredak učenika. Kad potakneš želju i volju za napredovanjem kod učenika. Ljubav, sreća i zahvalnost koju dobiješ od djece. Kad se zajedno veselite malim pomacima i uspjesima. Spoznaja da svojim radom doprinosim napretku učenika i potičem njegovu samostalnost.“

„Najveći izvori stresa su zahtjevne i nepredvidive promjene i situacije s učenikom. Kad učenik prolazi kroz emocionalne teškoće, kad ima poteškoće s ponašanjem. Velika odgovornost. Ponekad "upijanje" tuđih problema.“

„Moje radne uvjete poboljšale bi supervizije, više vremena i sastanaka za razmjenu iskustava i međusobnu podršku.“

3.4. Rasprava i prijedlozi za poboljšanje na razini škole

Ovo istraživanje pokazalo je da zaposlene pomoćnice u nastavi i stručna komunikacijska posrednica u I. osnovnoj školi Varaždin pokazuju visoku razinu profesionalne kompetentnosti i osjećaja zadovoljstva u gotovo svim ispitanim aspektima njihovog rada – od kompetencija za rad s učenicima, učiteljima, roditeljima, stručnim suradnicima, koordinatorom i ravnateljem, do zadovoljstva njihovom međusobnom suradnjom, kao i postojećim radnim i organizacijskim uvjetima unutar škole. Ono što se među rezultatima posebno izdvaja kao područje njihovog nezadovoljstva jesu materijalni uvjeti, odnosno trenutna visina naknade, satnice i plaće, no spomenimo ovdje kako škola ni na koji način ne donosi odluku o iznosu istog te da je taj problem općenito prisutan i apostrofirao na razini Republike Hrvatske. Nadalje, istraživanjem se došlo do zaključka kako postoji značajan prostor unutar kojeg se može te bi bilo poželjno unaprijediti djelovanje i profesionalni rad pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika na razini I. osnovne škole Varaždin, a neki od njih koje ćemo nastojati provesti u budućoj praksi su:

- pomoćnicima omogućiti više prilika za stručno usavršavanje unutar same škole
- organizirati edukaciju na temu komunikacije i granica u radu s roditeljima
- organizirati edukaciju o radu s učenicima iz spektra autizma i intelektualnim teškoćama te pripremi sredstava i materijala za rad u suradnji s učiteljima

- češće održavati sastanke između pomoćnika, učitelja i stručne službe (npr. uvesti nekoliko obaveznih zajedničkih sastanaka tijekom školske godine)
- češće održavati sastanke između pomoćnika, učitelja, stručne službe i roditelja kako bi se bolje komunicirala međusobna očekivanja i definirale uloge
- preciznije dogovoriti postupanje pomoćnika u situacijama izazovnih ponašanja učenika tijekom nastave te svima uključenima pružiti još veću podršku
- potaknuti sve učitelje da jasnije upoznaju pomoćnike s očekivanjima i zadacima u odnosu na učenika, kao i njih same u smislu uloge i odgovornosti na nastavi
- potaknuti učitelje da jasnije definiraju granice i očekivanja od strane pomoćnika u odnosu na učenika u ispitnim situacijama te ih tako prenesu i roditeljima
- pomoćnicama i posrednici češće pružati povratne informacije o njihovom radu od strane službe te davati jasnije upute vezane uz njihov rad s učenikom
- omogućiti zaposlenim pomoćnicima supervizijske sastanke u školi gdje imaju priliku razgovarati i razmjenjivati iskustva o svojim izazovima u radu, s ciljem prevencije profesionalnog sagorijevanja i poticanja mentalne dobrobiti

4. ZAKLJUČAK

Pomoćnici u nastavi čine nezamjenjiv stup inkluzivnog odgojno – obrazovnog sustava. Oni učenicima s teškoćama u razvoju ne pružaju samo tehničku i akademsku podršku, već im otvaraju vrata prema socijalnoj integraciji i samostalnosti tijekom školovanja, a kasnije i u odrasloj dobi. Međutim, da bi pomoćnik ili stručni komunikacijski posrednik mogao kvalitetno ispuniti svoju ulogu, ključna je i neophodna sustavna podrška same škole u kojoj su zaposleni. Upravo s tom namjerom bilo je provedeno i ovo istraživanje, odnosno dobivanje uvida u izazove i mogućnosti za poboljšanje uvjeta rada unutar naše koji se odnose na pomoćnike u nastavi. Kada škola osigura jasne smjernice, kontinuiranu edukaciju i otvoren dijalog s učiteljima i stručnim timom, pomoćnici u nastavi prestaju biti izolirani pojedinci (kako se često osjećaju) te postaju ravnopravni partner u procesu učenja i sveukupne brige oko učenika. Ulaganje u osnaživanje i vrednovanje rada pomoćnika u nastavi unutar škola izravno se odražava na napredak učenika te stvara empatičnije, pravednije i uspješnije školsko okruženje.